

Naar de kunde gøre det, antager jeg, at ogsaa den Kommission kunde gøre det, som vil blive nedsat for at bestride denne Lovs Udførelse.

Der er i vort Forslag en Bestemmelse om Arvefæste, og det var en saa indviklet Sag, syntes Ministeren. Om de havde Ret til at sælge eller pantsætte, kunde han ikke rigtig finde ud af. Til Slutning lod det dog til, at han bedre forstod det, thi naar de ikke eje Ejendommen, kunne de hverken sælge eller pantsætte den. Det eneste, der ligger i Ordet Arvefæste, er, at de have første Bud, naar der skal laves ny Kontrakt. Livsfæste var efter den højtærede Ministers Mening lettere at forstaa og have med at gøre, men der manglede en Bestemmelse om, at vedkommende Fæster skulde have Erstatning for de Forbringinger, han selv har foretaget paa Jordlodden. Ja, vil den ærede Minister have den Bestemmelse, kunne vi godt tage den med, men vi have ment, det var tilstrækkeligt, naar der stod i Lovforslaget, at de nærmere Bestemmelser fastsættes ved et Reglement, udfærdiget af Landbrugsministeren ved Forhandling med de kommunale Raad. Der kunde en saadan Bestemmelse komme ind. Jeg har ikke noget imod, at den kommer ind i selve Loven, hvis det kan være en Tilfredsstillelse for den højtærede Minister.

Som sagt, jeg har ikke det Indtryk, at den Kritik, som den højtærede Minister fremsatte overfor disse Forslag, vejede synderligt. Selvfølgelig kan der rettes Indvendinger mod vore Forslag, det kan der ogsaa gøres mod det Lovforslag, den højtærede Minister selv har forelagt. Og vel kunne de Ændringsforslag, vi her have stillet, nærmere udformes, men jeg tror, og det fastholder jeg, at et Forsøg godt kunde gøres dermed, idet de nærmere Enkeltheder overlodes til Forhandling mellem Ministeren og de kommunale Raad. Og jeg tilføjer, at Tiden nok skal vise, at disse Tanker ville finde Tilslutning under et Fremtidens Arbejde i denne Sag. Hovedformaalet med disse Forslag er at bane Vej for, at Jorden mere og mere gaar over fra privat Eje til Samfundseje. Kun derved vil efter vor Mening det rette Forhold mellem Arbejde og Jord fremkomme.

Om vort Forslag om, at Loven skal revideres om 3 Aar i Stedet for om 5, sagde den ærede Minister, at vi snarere skulde have sagt, at vi ønske Loven revideret Samlingen forud for Valget, for at vi kunde faa noget at tumle med. Det skulde vel være et pænt Udtryk dette „at

tumle med“, jeg ved ikke, hvad der siges til. Jeg ved ikke, om den højtærede Minister slutter fra sig selv til andre, men det ved jeg, at jeg frabeder mig i alt Fald den Beskyldning, at jeg skulde drage denne Sag frem her paa Rigsdagen blot for at tumle med den.

Maa jeg saa blot til Slutning tilføje, at helt ukendt er dette da heller ikke, hverken offentligt Fæste eller Ekspropriation af Jord til offentligt Fæste. I Januar 1908 traadte der i England en Lov i Kraft, som var forelagt af selve Regeringen, og som indførte begge disse to Ting, offentligt Fæste og Ekspropriationsret. Men naar det engelske Overhus kan vedtage en saadan Lov, skulde det da heller ikke være helt urimeligt at tænke sig, at et dansk Folketing kunde vedtage noget saadant. Jeg vil derfor meget anbefale de Ændringsforslag, som det ærede Medlem fra Sorø og jeg have stillet, og som forsøgsvis ville indføre offentligt Fæste med Ret til i visse Tilfælde og med visse Indskrænkninger at benytte Ekspropriation.

Mads Larsen: Jeg antager, at jeg har forstaaet den Affattelse, som Udvalget har givet den nye § 2 og dermed den Bestemmelse, der vedrører Suppleanterne, rigtigt, naar jeg gaar ud fra, at man ikke hverken fra Udvalgets eller fra Ministerens Side har tænkt sig, at disse Suppleanter skulde deltage i Kommissionernes Arbejde, medmindre der paa Grund af Sygdom eller af anden Grund i længere Tid blev Forfald for et eller flere Kommissionsmedlemmers Vedkommende. (*Ordføreren* [Pedersen-Nyskov]: Det gælder altid for Suppleanter). I saa Fald anser jeg denne Bestemmelse for en Forbedring af Loven. Det kan jeg derimod ikke sige om Fler-tallets Ændringsforslag Nr. 14 til § 7, hvorefter Summen forøges fra 6,000 Kr. til 7,000 Kr. Det er selvfølgelig et Fremskridt i den rigtige Retning. Men naar man saa føjer til: „i intet Tilfælde overstige 8,000 Kr.“, forekommer det mig, at man derved vil hindre Livets Krav i at komme til Udfoldelse, som det ærede Medlem fra Herning (R. Nielsen) blandt andet har talt om. Thi selv om man, naar man kommer op til de 8,000 Kr.s Laaneværdi, i Almindelighed vil kunne faa ret tilfredsstillende Husmandsbrug frem i de forskellige Egne af Landet, vil der utvivlsomt paa Øerne, særlig paa Fyn, men ogsaa paa adskillige andre af de danske Øer, hvor man har den kostbarere Jord, vise sig adskillige Tilfælde, hvor Bestem-